

VÅR NÆRL

KRIGSAVISENE NR. 42 - 2000 LIKVIDERINGER 1940/45.

Av Svein Tønning

8. februar 1945 slo "Operasjon Buzzard", utgått fra Oslogjengen, Sentralledelsens sabotasjegruppe til mot sjefen for Statspolitiet (Stapo), Karl A. Marthinsen. Hvilke konsekvenser fikk denne "henrettelsesaksjonen" i februar 1945 – noen få måneder før krigen sluttet 8. mai 1945?

Fra primærkilder innen Milorg gruppe 13140/41 OSLO ØST er brev, datert 9.4.1989, om dette sendt Hjemmefrontmuseet om Milorg gruppe 13142 Oslo Øst. Jfr. i denne sammenheng "Våre falne", blant annet "Killed in action" – Rønneberg 8. mai 1945. "Hele ledelsen innen Milorg gruppe 13140 Oslo Øst ble tilintet-gjort". Dette gjaldt motstandsgrupper på østkanten av Oslo, distriktet Gamlebyen. Fiere ble altså henrettet – de måtte betale for sine liv – den gang da. Hvorfor er disse tingene "glemt" av historikere i dag? I artikkelen nevner Moland, som nå har fått fakta og data om detaljer som både norske og svenske historikere har valgt taushet om, bl.a. Hal-singmo interneringsleir 1940-45 i Sverige, begynner å bli irriterende – på meg. Fordi det har vært "litt av et blodslit" å få hentet fram disse fakta/data og sendt ham nylig – i år.

På slutten av sin artikkel i KRIGSAVISENE nr. 42/2000 om likvideringer under krigen, henviser Moland til professor dr. jur. Johs. Andenæs' skrivelser i 1947 – vurderinger – om beslutningen om å ta i bruk likvidasjon som virkemiddel i kampen mot den tyske okkupasjonen og okkupantens norske medhjelpere. Vedtakene – beslutningene lå på det politiske og militære toppnivå, nemlig hos den norske regjering og forsvarsledelse i London. –

At ledelsen i UK hadde "en finger med i dette teateret" om likvideringer i Norge 1940/45 er langt på vei akseptert/dokumentert. Så slutter enigheten. Hvorfor? I alle, alle år etter 1950 har våre historikere og skribenter valgt å tie om den betydelige innsatsen som tidligere Milorgsjef O.H. Langeland utførte under krigen her til lands. Han ble latterliggjort. Hvorfor? Blant annet fordi han talte professor dr. jur. Johs. Andenæs' skrivelser av 1947 midt imot. Jfr. rettsaka mot Milorgsjefen 1949/50 i Oslo, og Langelands fakta/data, dokumentasjonsbøker: "Dømmer ikke" og "Forat I ikke skal dømmes". Nå har 50 år gått. Snart BØR vel noen av våre okkupasjonshistorikere ta tak i hva Milorgsjefen for Oslo 1943-44 fikk utgitt før han ble "latterliggjort", blant annet av rettsvesenet i Oslo og datidens "maktapparat". På meg – etter min erfaring – begynner dette refrenget om hvor "gode og rettfærdige" vi var her til lands 1945/52 – å tørke mer og mer inn. I visse høve tar det til å lukte mugg. Hvorfor? Fordi fenomenet "False memory syndrome" synes nå også å gjelde sider av vår nære historie – da særlig 1940-50.

*